

Prezentacja Nasza Mała Ojczyzna Krężnica Jara została zrealizowana w ramach projektu „Szkoła dla Ciebie” na kole historycznym *Nasza Miejscowość i My*.

Pracowała nad nim grupa uczniów z klasy V i VI Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy - Bohaterów Armii Krajowej. Instruktorami koła były panie Elżbieta Nowakowska i Krystyna Roman.

W trakcie realizacji projektu, od 1 marca 2007 roku do 28 lutego 2008 roku, koło to wykonało również film i album poświęcony Krężnicy Jarej.

Wszystkie przedsięwzięcia były możliwe do wykonania dzięki dotacjom Powiatu Lubelskiego oraz pomocy finansowej Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

A scenic landscape featuring a lush green field in the foreground, a line of tall trees in the middle ground, and a white building with a steeple in the background under a clear blue sky. The text is overlaid on the image.

NASZA MAŁA OJCZYZNA

KRĘŻNICA JARA

TU MIESZKAMY

Kreżnica Jara to wieś znajdująca się w południowo-środkowej części województwa lubelskiego, w powiecie lubelskim, gminie Niedrzwica Duża.

Malowniczo położona miejscowość, przez którą przepływa rzeka Krężniczanka, leży w granicach **Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**, przylegającego od wschodu do Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Drzewostan okolic Krężnicy Jarej tworzą sosna zwyczajna, grab i dąb szypułkowy, w podszyciu można znaleźć leszczynę i kalinę a w runie kilka gatunków objętych ochroną: wawrzynek wilcze łyko, lilia złotogłów, podkolan biały.

Z KART HISTORII

Pierwszy raz w dokumentach nazwa wsi pojawiła się w 1326 roku jako **Crasnitia**. W XVII wieku ukształtowała się obecna nazwa. Krężnica pochodzi od staropolskiego słowa krasny – piękny, drugi człon Jara od nazwiska właściciela wsi z drugiej połowy XV wieku Wojciecha Jaroskiego herbu Rawa.

Najstarsze ślady pobytu gromad ludzkich, pochodzą ze starszej epoki kamienia i datowane są na lata między XI-VIII tysiącleciem przed Chrystusem.

Reprezentowały one łowców reniferów, żyjących u schyłku epoki lodowej.

W drugiej połowie VI tysiąclecia przed Chrystusem w Krężnicy Jarej pojawiły się grupy ludności, które zajmowały się rybołówstwem, myślistwem i zbieractwem owoców leśnych.

Wołki krężnicke

Figurka stanowiła część ucha naczynia glinianego. Przedstawia parę stylizowanych wołków połączonych jarzmem. Jest zabytkiem sztuki neolitycznej w Polsce, stanowi dowód na stosowanie przez ludność sprzężonej uprawy roli.

Dolina Bystrzycy i jej dopływy należały we wczesnym średniowieczu do najlepiej i najwcześniej zasiedlonych terenów, świadczą o tym kopce ziemne (kurhany) istniejące w okolicach Majdanu Krężnickiego, a mogące być mogiłami ze starszej fazy średniowiecza, ale także z czasów starożytnych.

Pierwsze wzmianki o parafii w Krężnicy spotykamy w zapiskach Jana Długosza z roku 1325, opisuje on Krężnicę jako wieś z kościołem parafialnym drewnianym ku czci św. Floriana. Relikwie św. Floriana sprowadzono z Rzymu w roku 1185, największy rozkwit kultu tego świętego przypada na okres kolejnych stu lat.

Pierwotna świątynia była drewniana, spłonęła w 1595 roku. Nowy kościół wybudowano w latach 1628-1642, niestety on również został strawiony przez ogień w 1883 roku. Obecny kościół murowany został wybudowany w latach 1884-1887. Konsekwował go w 1890 roku biskup lubelski Franciszek Jaczewski. Kościół włączony jest do rejestru zabytków.

*POMNIKI ŚWIADKAMI
HISTORII*

Bogata historię niosą ze sobą pomniki pamięci. Jednym z nich jest krzyż upamiętniający bitwę z czasów I wojny światowej na piaskowej górze w Krężnicy, w której zginęło wielu żołnierzy, a cała wieś została spalona.

Kolejnymi świadkami historii są metalowy krzyż i obelisk postawiony przy drodze do Lublina.

W tym miejscu 22 lipca 1944 roku hitlerowcy rozstrzelali więźniów z Zamku Lubelskiego – 25 mężczyzn, mieszkańców podparczewskich wsi Makoszka i Plebania Wola. 17 maja 2007 roku odsłonięto nową tablicę z nazwiskami poległych więźniów z tych miejscowości.

JEZU
UFAM TOBIE
NA PAMIATKE
TU POLEGŁYM
W DZIEŃ SWIĄT BOGAŁOM
HOLD
SKŁADAMY
RODACY!
KRAJANARZA 12764

W TYM MIE JSCU
 DNIA 22 LIPCA 1944 R
 PRZEZ HITLEROWSKICH
 OPRAWCOW
 ZOSTALO ROZSTRZELANYCH
 25 WIEZNIOW POLITYCZNYCH
 WALCZACYCH O WOLNOSC
 NARODU POLSKIEGO
 CZESC ICH PAMIECI

Smierc pomiesli
 Mieszkanicy wsi Plebania Wola i Makoszka
 gm. Debowa Kloda pow. Parczew

Franciszek Banach	lat 30	Jan Pula	lat 27
Jan Banach	lat 20	Wladyslaw Pula	lat 24
Piotr Bzoma	lat 19	Wladyslaw Rejniak	lat 42
Stanislaw Czech	lat 36	Michal Sidoruk	lat 44
Ludwik Dudzinski	lat 48	Jan Sutryk	lat 36
Wiktor Dudzinski	lat 32	Wladyslaw Szymczak	lat 27
Ludwik Fuksiewicz	lat 18	Jan Tchorz	lat 35
Jozef Michalski	lat 18	Seweryn Tchorz	lat 46
Ludwik Michalski	lat 49	Bronislaw Trubalski	lat 36
Tomasz Mika	lat 56	Piotr Walenciusz	lat 43
Leon Ostrowski	lat 40	Aleksander Wrzeszcz	lat 33
Witold Pawlowski			

gm. Debowa Kloda gm. ... Wyk. W. Marcewicz z Belzyce w 2006 r.

W bliskim sąsiedztwie szkoły na cmentarzu parafialnym znajduje się zbiorowy grobowiec upamiętniający tragiczne zdarzenia z 1944 roku: rozstrzelanie przez hitlerowców więźniów i wysadzenie przez partyzantów niemieckiego pociągu z polskimi zakładnikami.

TU SPOCZYWAJĄ

S.P.

ZAKŁADNICY Z OKOLIC PARCZEWA ROZSTRZELANI PRZEZ
NIEMCÓW W DNIU 22 LIPCA 1944 ROKU W KRĘZNICY JAREJ

ZAKŁADNICY POLEGLI W AKCJI DYWERSYJNEJ NA KOLEI
W KRĘZNICY JAREJ NOCĄ W DNIU 22 LIPCA 1944 ROKU

TRZEJ NIEZNANI PARTYZANCI, KTÓRZY ZGINĘLI
W OSMOLICACH

STANISŁAW KUBECKI PS. "ZAWISZA" ŻOŁNIERZ AK
Z ODDZIAŁU PARTYZANCKIEGO "RYSIA"

POKÓJ ICH DUSZOM

POLEGŁYM ZA OJCZYZNĘ RODAKOM, HODŁ SKŁADAJĄ
WETERANI AK I MIESZKAŃCY KRĘZNICY JAREJ
1998 R.

Na cmentarzu znajdują się także groby Patronów Szkoły. Do nich należą: Krzysztof Goliński pseudonim „Mir”, „Jarski”, podchorąży Armii Krajowej, dowódca 14 Placówki AK Krężnica Jara, zginął nocą z 6 na 7 czerwca 1944 w bitwie pod Bychawą, miał 23 lata. Razem z nim poległ szeregowy Stanisław Fus z Krężnicy Jarej, miał 17 lat.

S. P.
STANISŁAW FUS
UR. DNIA 26 II 1927 R.
ZGINĄŁ ŚMIERCIA TRAGICZNĄ
DNIA 7 VI 1944 R.
POKOJ JEJED. DUSZY

S. P.
KRZYSZTOF
ALEKSANDER JANA CHAMIEC
UR. DNIA 10 I 1914 R.
ZGINĄŁ ŚMIERCIA TRAGICZNĄ
DNIA 7 VI 1944 R.
POKOJ JEJED. DUSZY

S. P.
KRZYSZTOF
GOLIŃSKI
POCCHA K O DŁA PLAC
„KREZNICA JARA”
CZŁ. RYC. ZAKRZYŻA I MIECZA
BOLEGA ŚMIERCIA ŻOŁNIERZA
POD BYCHAWĄ
DN. 7 CZERWCA 1944 R.
ZYL. 1944 R.

BOŻE: MIE MOJA ALE TWOJA WOLA NIECH SIĘ STANIE.

S. P.
EUGENIUSZ
GOLIŃSKI
DRUGI, OSTATNI SYN
UR. 9. II. 1919 R.
ZM. 31. I. 1944 R.

ZIN.
MIECZA
ZAKŁONICZY POLEGŁY W 1944 R. W WYPAWIE, POLSKA
W KIECZYCY JAREJ MIECZA 10. VII. LIPCA 1944 ROKU
TRZEJ NIEZNAJĄ PARTYZANCI, KTÓRZY ZGINĘLI
W OSWOLICACH
STANISŁAW KUBECKI PS. „ZAWISZA” ŻOŁNIERZ AK.
Z ODDZIAŁU PARTYZANCKIEGO „RYSIA”
POKOJ JEJED. DUSZOM
POLEGŁYM ZA OJCZYZNĘ, RODAKOM, HOŁD SKŁADAJĄ
WETERAN AK. I MIEZNAJĄCY KIECZYCY JAREJ
1944 R.

MIECZA
GOLIŃSKA
UR. 10. IV. 1914 R.
ZM. 12. IX. 1944 R.

WYKONAN
GOLIŃSKI
UR. 1914 R.

Pomnik znajdujący się za torami upamiętnia katastrofę kolejową z 21 i 22 lipca 1944 roku, w której zginęło 25 osób. Partyzanci chcąc utrudnić Niemcom transport broni, amunicji i żywności na front, postanowili nocą wysadzić pociąg wojskowy. Nie przypuszczali, że Niemcy przypną przed lokomotywę tak zwane lory z piaskiem (rodzaj niezadaszonych wagonów towarowych) i posadzą na nich Polaków, którzy chcieli jechać w stronę Kraśnika.

W TYM MIEJSCU
DN 22 VII 1944r.
ZGINĘŁO OD MIN
OKOŁO 25-CIU NASZYCH
RODAKÓW - ZAKŁADNIKÓW
W DWAÓCH ODKRYTYCH
WAGONACH DOZEPHONYCH
PRZED LOKOMOTYWA
NIEMECKIEGO POCIĄGU
PANCERNIEGO
W HOŁEŻIE
POLEGŁYM RODAKOM
MIEJSCOWE KOŁO S.Z.Z.A.K
ORAZ MIESZKANCY KOŁONII
KUCZNYCY JAREJ.
ROK 2004

NASZA SZKOŁA

Początki szkolnictwa w Krężnicy Jarej sięgają początków odzyskania niepodległości przez państwo polskie po okresie zaborów. W pierwszych latach nauka odbywała się w prywatnych domach. Później wybudowano dom ludowy, który przeznaczono na szkołę. W tym drewnianym budynku dzieci uczyły się prawdopodobnie od 1927 roku do końca roku 1995.

SZKOŁA
PODSTAWOWA
W MIEJSCU DZIAŁKI

136

ELEKTROENERGETYKA

W grudniu 1995 roku społeczność szkolna rozpoczęła przenoszenie się do nowego, przestronnego budynku. Oficjalne otwarcie nastąpiło 6 stycznia 1996r., a 29 września 1996 roku nastąpiło nadanie imienia Żołnierzy - Bohaterów Armii Krajowej. Szkoła otrzymała również od Patronów - Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - sztandar.

PUBLICA ESCOLA PORTINHA

NUESTRO ENTORNO

Patronami naszej Szkoły są Żołnierze Bohaterowie Armii Krajowej. Nasza placówka nosi to zaszczytne imię, ponieważ mieszkańcy wsi chcieli oddać hołd tym, którzy walczyli na tym terenie.

W rejonie Krężnicy działała 14 placówka AK pod dowództwem Krzysztofa Golińskiego.

„BYŁAŚ DLA NAS RADOŚCIĄ I DUMA
JAK STAŁ PRĘŻNA, JAK ŻYWIŁ SUROWA
USTOM-PIEŚNIĄ, SERCU-KRWAWĄ ŁUNA
ARMIO KRAJOWA.” / ZB. KABAT /

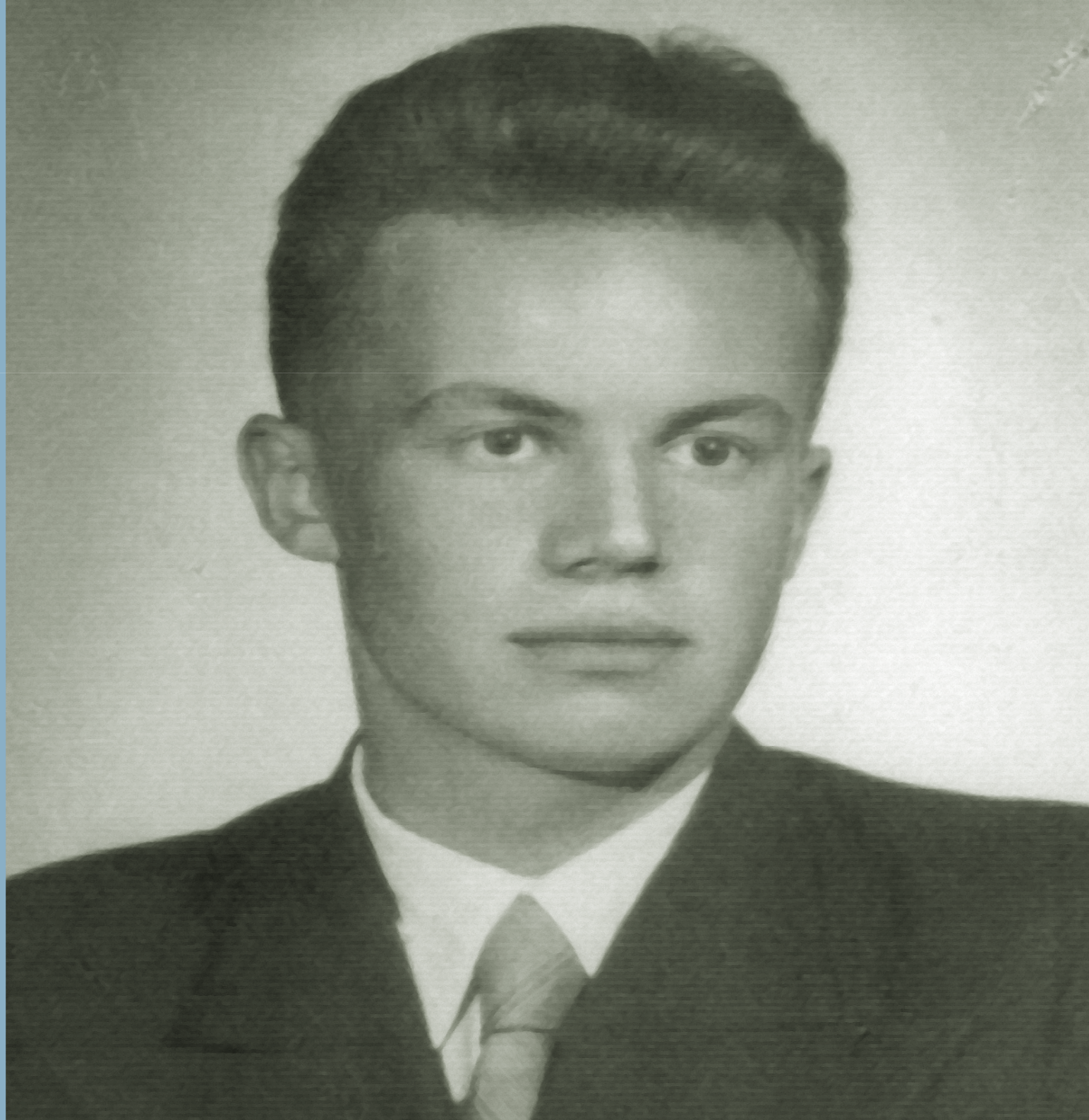

**W HOŁDZIE
ŻOŁNIERZOM
ARMII KRAJOWEJ
PLACÓWKI KRĘŻNICA JARA
POLEGŁYM ZA WOLNOŚĆ OJCZYZNY
W LATACH 1939-1945**

**KRZYSZTOF GOLIŃSKI-KOM. PLACÓWKI
KAZIMIERZ BARAN · STANISŁAW FUS
JAN GWIAZDA · TADEUSZ JARMOŁA
CZESŁAW KUBECKI · STANISŁAW KUBECKI
WŁADYSŁAW MISZTAŁ · WŁADYSŁAW NOWACKI
ALEKSANDER PATEREK · STANISŁAW PYC
KAZIMIERZ PAWŁOWSKI · STANISŁAW ZDEB
WŁADYSŁAW ŻELAZNY**

**ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ
SPOŁECZEŃSTWO KRĘŻNICY JAREJ
1996**

Od 1 września 2006 r. nasza Szkoła
wchodzi w skład Zespołu Szkół,
którego dyrektorem jest
pani Beata Tymczak,
a wicedyrektorem pani
Elżbieta Nowakowska

Nasi nauczyciele to Panie:

Grażyna Adamek – przyroda, informatyka

Jolanta Czarnecka – biblioteka

Anna Drażkowska – muzyka

Olga Grabowska – język angielski

Edyta Kowalczyk - religia

Jolanta Kwiecień – nauczanie zintegrowane

Małgorzata Lubisz – nauczanie zintegrowane

Elżbieta Nowakowska – historia

Monika Pikul – pedagog, logopeda

Iwona D. Putowska – religia

Iwona T. Putowska – nauczanie zintegrowane

Krystyna Roman – język polski

Ewelina Rosińska – wychowanie fizyczne

Grażyna Sieńko – matematyka

Maria Sieńko – nauczanie przedszkolne

Jadwiga Żelazko – matematyka

My

W roku szkolnym 2007/2008
do Szkoły Podstawowej uczęszcza 126 uczniów
w tym 13 do oddziału przedszkolnego.

Klasa I liczy 13 uczniów, klasa II – 13, klasa III –
20, klasa IV – 24, Klasa V – 22 i klasa VI
21 uczniów.

Zerówka

ASTRID LINDGREN

Nils Paluszek

Astrid
Lindgren

Klasa I

Klasa II

ASTRID
LINDGREN

KSIĄŻKI
EN

Klasa III

Klasa IV

WAŻNE
INFORMACJE

ASTRID LINDGREN
Rasmus, rycerz
Białej Róży

UROCZYSTE POŚWIĘCENIE

6

ASTRID LINDGREN

Klasa V

ASTRID LINDGREN

Pippi

Pończoszanka

Klasa VI

Festiwal Piosenki Patriotycznej

Wiolinki I-III

Festiwal Piosenki Patriotycznej

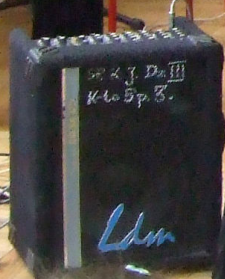
SZKOŁA
PODSTAWOWA
w Krężnicy Jarej

Wiolinki IV-VI

V POWIATOWY FESTIWAL PIOSENKI PATRIOTYCZNEJ

SPRZĘT AUDIO

ATHLETIC

Akademia z okazji 66 rocznicy utworzenia Armii Krajowej

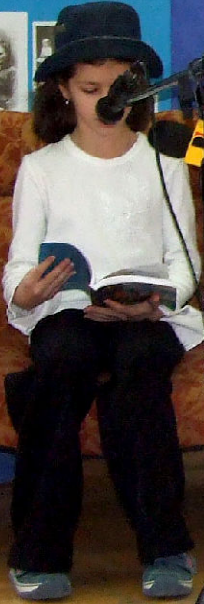
ZNAMY I KOCHAMY KSIĄZKI
ASTRID LINDGREN
W 100 ROCZNICĘ
URODZIN PISARKI

ASTRID
LINDGREN

RODZINA
POCZY
PRZY

**Przeegląd Teatrów
Profilaktycznych**

**Przedstawienie teatralne pt.
*Trędowaty bo nie kochany***

M m J j K k L l D d
Marta mama Tomek tata Kamiś kot Lucyna lalka Darek domek

kapu Kama Kosmatek To mama i t
Karol Karmelek To mama a t
komar Burasek tata i T
ma a dama k m

Jasełka

Walentynki

Uczniowie biorący udział w przygotowaniu prezentacji:

Basoń Alicja, Fidut Katarzyna, Gładysz Jacek, Gładysz Marianna, Górka Michalina, Grenda Wojciech, Król Magdalena, Lubisz Wojciech, Mędykowska Magdalena, Putowska Kamila, Rudzka Karolina, Sieńko Cezary, Świątek Małgorzata, Wrona Bartłomiej, Zarajczyk Sylwia.

Prezentację opracowano pod kierunkiem pani Elżbiety Nowakowskiej.

Przygotowując prezentację korzystano z następujących opracowań:

Hirsz Z. J., Miejsca walki i męczeństwa

Kosyl Cz., Nazwy miejscowe dawnego województwa lubelskiego, Wrocław 1978

Maruszczak H., Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny w czasach prehistorycznych, w: Dzieje Lubelszczyzny, t. 1, Warszawa 1974

Niedrzwiczak

Sikirycki I., Siedmiu nieobecnych, Wydawnictwo Łódzkie 1970

Zeszyty Niedrzwickie wydawane z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedrzwickiej

Żelazny W., Ziemia lubelska. Przewodnik. Starostwo Powiatowe w Lublinie, Lubelski Klub Książki, Lublin 2005

W prezentacji wykorzystano zdjęcia ze zbiorów prywatnych pani Grażyny Boruch, Jolanty Kwiecień, Krystyny Roman, i pana Krzysztofa Tymczaka.